

Η Παρασχεθείσα Βοήθεια στην Ελλάδα μετά το Β΄ΠΠ (1945-1952).

Γράφει ο Αντιστράτηγος ε.α. Ιωάννης Κρασσάς.

«Τα καλά του Γιάννη θέμε (θέλουμε) μα τον Γιάννη δεν το θέμε (Παροιμία που αναφέρεται σ' αυτούς που αποδέχονται ευεργεσίες και αγαθά από κάποιον που δεν τον συμπαθούν ή τον απορρίπτουν)».

Ερείπια και Συντρίμμια.

Το Νοέμβριο του 1944 ο τελευταίος Γερμανός στρατιώτης αποχώρησε από την Ελλάδα, μετά από 3 χρόνια και 6 μήνες ερεβώδους κατοχής. Η πατρίδα μας ήταν εντελώς καταστραμμένη, χωρίς οικονομικούς πόρους, κρατικές υποδομές, συγκοινωνίες, επικοινωνίες, βιομηχανία, γεωργία, κτηνοτροφία και με την ύπαιθρο εγκαταλελειμμένη (περί τα 1.000 χωριά είχαν ερημώσει). Άνω του 85% των παιδιών έπασχαν από φυματίωση, ενώ η πλειονότητα του πληθυσμού στερείτο ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως. Κατά τη διάρκεια της κατοχής οι μισθοδοτούμενοι από το δημόσιο αυξήθηκαν στις 324.000 από 141.000 που ήσαν πριν το πόλεμο. Έπρεπε να σταθούμε ξανά στα πόδια μας, αλλά ήταν πρακτικά αδύνατο να το επιτύχουμε στηριζόμενοι μόνο στις δικές μας δυνάμεις. Χρειαζόμασταν επειγόντως επαρκή εξωτερική βοήθεια, η οποία μας δόθηκε από:

i. Το Ηνωμένο Βασίλειο.

ii. Τον Οργανισμό περιθάλψεως και αποκαταστάσεως των Ηνωμέ-νων Εθνών UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration).

- iii. Τις Πολεμικές Αποζημιώσεις από Γερμανία, Ιταλία και Βουλγαρία.
- iv. Τις ΗΠΑ.

Η Βρετανική Βοήθεια.

Το Ηνωμένο Βασίλειο διέθεσε συνολικά 87 εκατομμύρια λίρες στερλίνες σημερινής αξίας 4,6 δισεκατομμυρίων^[1], ή 5,4 δις. Ευρώ. Από το παραπάνω ποσό, δαπάνησε 56 εκατομμύρια λίρες για την συγκρότηση και τη συντήρηση του Ελληνικού Στρατού και Στόλου στη Μέση Ανατολή και για τα λειτουργικά έξοδα της εξόριστης κυβερνήσεως και των υπηρεσιών της.

Η Βρετανία δημιούργησε το Διασυμμαχικό Γραφείο Μεταπολεμικών Απαιτήσεων (Inter-Allied Bureau of Post-War Requirements), το οποίο ανέλαβε το έργο παροχής βοήθειας των απελευθερωμένων από τις δυνάμεις του άξονος χωρών. Μέχρι τον Απρίλιο του 1945 η παροχή βοήθειας προς την Ελλάδα υλοποιούνταν από το Βρετανικό Στρατιωτικό Σύνδεσμο [Military Liaison (ML)], ο οποίος χρηματοδοτήθηκε από τις κυβερνήσεις των ΗΠΑ, του Καναδά και της Βρετανίας. Σε διάστημα 7 μηνών στάλθηκαν στην Ελλάδα αγαθά συνολικής αξίας 27,7 εκατομμυρίων δολαρίων, συμπεριλαμβανομένων 336.000 τόνων τροφίμων, αρκετών χιλιάδων τόνων βιομηχανικών πρώτων υλών και γεωργικών σπόρων, μαζί με χίλια οχήματα και ιατρικές προμήθειες. Η ML ανέλαβε επιπλέον εργασίες επισκευής οδικών και σιδηροδρομικών γεφυρών, καθώς και έργων κοινής ωφέλειας. Με την άφιξη της ελληνικής κυβερνήσεως στην Αθήνα (12 Οκτωβρίου 1944), οι Βρετανοί διέθεσαν 10 εκατομμύρια στην Τράπεζα της Ελλάδος, για τη δημιουργία τραπεζικού καλύμματος της μεταπολεμικής δραχμής^[2]. Τα αποθέματα χρυσού της Ελλάδος είχαν μεταφερθεί στο Λονδίνο (βλέπε σχετικό άρθρο: [Η Ελλάς υπό Κατοχή \(1941-1944\)](#), 2^η παράγραφος).

Η Βρετανία δημιούργησε δύο θεσμούς στην Ελλάδα για την αναδιοργάνωση της ελληνικής οικονομίας:

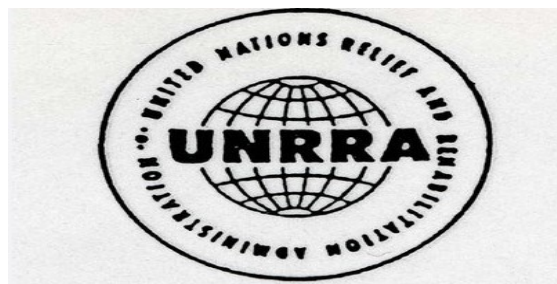
- Τη Βρετανική Οικονομική Αποστολή [British Economical Mission (BEM)]^[3] και
- Τη Νομισματική Επιτροπή (Monetary Commission).

Μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 1945, η βρετανική παρουσία στην Ελλάδα αριθμούσε περισσότερους από 75.000 άνδρες, οι οποίοι συμμετείχαν στην αντιμετώπιση των ανταρτών του ΕΛΑΣ, όταν το ΚΚΕ προσπάθησε να καταλάβει την εξουσία δια της βίας, κατά την ένοπλη σύρραξη των Δεκεμβριανών (βλέπε σχετικό άρθρο, [Τα Δεκεμβριανά, Αθήνα 1944](#)).

Το Μάρτιο του 1947, πριν την διακοπή της υποστηρίξεως της Ελλάδος, το Ηνωμένο Βασίλειο διέθεσε 19 εκατομμύρια στερλίνες για την ενίσχυση των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και της Χωροφυλακής. Πηγή: Πρακτικά του Βρετανικού Κοινοβουλίου της 14^{ης} Μαρτίου 1947 [\[4\]](#).

Κατά τη διάρκεια της κατοχής οι Βρετανοί «έριξαν» από αέρος 1.000.000 χρυσές λίρες στον Ελληνικό Λαϊκό Στρατό (ΕΛΑΣ)[\[5\]](#), που αποτελούσε τον στρατιωτικό βραχίονα του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (ΕΑΜ)[\[6\]](#) και 278.000 χρυσές λίρες στον Εθνικό Δημοκρατικό Συναγερμό (ΕΔΕΣ)[\[7\]](#). Πηγή: Σόλων Γρηγοριάδης «Ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας 1941-1974», 4^{ος} τόμος, Σελίδα 28.

Η Βοήθεια από την ΟΥΝΡΑ [UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration) Οργανισμός Περιθάλψεως και Αποκατάστασεως των Ηνωμένων Εθνών].

Οι ΗΠΑ συγκρότησαν την Οικονομική Διεύθυνση Εξωτερικού [FEA (Foreign Economic Administration)], για τη παροχή βοήθειας στις πληγείσες από το πόλεμο χώρες. Μετά από πρωτοβουλία των ΗΠΑ ιδρύθηκε η UNRRA, Οργανισμός Περιθάλψεως και Αποκαταστάσεως των Ηνωμένων Εθνών ή ΟΥΝΡΑ στα ελληνικά, με έδρα την Νέα Υόρκη και με προσωπικό 12.000 άτομα. Ο προϋπολογισμός της ανήλθε σε 3,7 δισεκατομμύρια δολάρια ή 63 σημερινά δισεκατομμύρια, εκ των οποίων οι ΗΠΑ συνεισέφεραν 2,7 δις, το Ηνωμένο Βασίλειο 625 εκατομμύρια και ο Καναδάς 139

εκατ. δολάρια, ενώ 41 χώρες συνέβαλαν με 245 εκατ. δολάρια. Ο Διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος Κυριάκος Βαρβαρέσος (1884-1957) [8] έπεισε τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο για τις ανάγκες της χώρα μας, παρά το κλίμα δυσπιστίας που επικρατούσε, γιατί οι δικαιούμενες βοήθειας χώρες παρουσίαζαν διογκωμένες τις ανάγκες τους. Η Ελλάδα έλαβε τη βοήθεια που φαίνεται στο πίνακα κατά είδος, σε ποσότητα, σε αξία σε δολάρια και σε ποσοστό σε αναλογία με τη συνολική βοήθεια.

ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ	ΑΞΙΑ Σε <u>εκατ</u> \$	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ UNRRA
Σιτηρά	1.050.000	80,5	14,75
Γαλακτοκομικά	106.000	30,3	
Προϊόντα Κρέατος	51.000	12,2	
Ζάχαρη	57.000		
Ένδυση, Κλωστοϋφαντουργία και Υπόδηση	-/-	43	8,04
Ακατέργαστο μαλλί	36.000	5,0	
Ακατέργαστο Βαμβάκι	33.000	4,2	
Καύσιμα	520.000	8,7	5,7
Βιομηχανικός Εξοπλισμός	-/-	38,6	
Γεωργικά μηχανήματα	76.500	43,4	13,54
Σπόροι	20.000	5,9	
Ζώα	-/-	9,6	
Λιπάσματα,	177.000	56	

Πηγή: ΟΗΕ, Επιτροπή Διεθνούς Δίκαιου, Πρακτικά 1950, Τόμος ΙΙ. Έγγραφο της δεύτερης συνόδου, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης της Επιτροπής προς τη Γενική Συνέλευση

Η χώρα μας έλαβε αγαθά αξίας 351 εκατομμυρίων δολαρίων, ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο 12,2% του συνολικού προγράμματος βοήθειας. Με τη διατήρηση των αποθεμάτων χρυσού και συναλλάγματος, η Ελλάδα βρισκόταν σε μοναδικά προνομιακή θέση σε σύγκριση με άλλες κατεχόμενες χώρες. Αρχικά, η UNRRA επιθυμούσε να προσφέρει δωρεάν προμήθειες ανακούφισης μόνο σε χώρες που δεν διέθεταν συνάλλαγμα, απαιτώντας από τις υπόλοιπες να καταβάλλουν ένα ποσοστό της προσφερθείσας βοήθειας, προϋπόθεση που τελικά δεν ίσχυσε. Η Ελλάδα έτυχε προνομιακής μεταχείρισεως καθόσον έλαβε αναλογικά περισσότερη βοή-

θεια σε σχέση με χώρες με μεγαλύτερο πληθυσμό όπως φαίνεται στο πίνακα.

Κύριοι Αποδέκτες της Βοήθειας της ΟΥΝΡΑ

ΧΩΡΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 1945	ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΕ ΕΚΑΤ ΔΟΛΑ- ΡΙΑ	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΕ ΤΟΝΝΟΥΣ	ΚΙΛΑ ΑΝΑ ΚΑ- ΤΟΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥ- ΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ %
 ΚΙΝΑ *	526.000.000	517,8	1.212.000	2,3	18.03
 ΙΤΑΛΙΑ	44.000.000	418.2	175.433.000	4,5	14.56
 ΠΟΛΩΝΙΑ	25.000.000	477.9	1.019.005	52	16.64
 ΠΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	15.000.000	415.6	1.067.000	75	14.47
 ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ	11.000.000	261.3	460.000	64	9.10
 ΕΛΛΑΣ	7.800.000	351.0	1.820.138	256	12.23

Πηγή: Ανακοίνωση ΟΥΝΡΑ και Columbia University Press, 1950. Τόμος III, Σελίδα 428.

* Η βοήθεια στη Κίνα δόθηκε πριν την επικράτηση του Μάο Τσε Ντούγκ.

Πολεμικές Αποζημιώσεις από Γερμανία, Ιταλία και Βουλγαρία.

Από τις 29 Ιουλίου έως την 15 Οκτωβρίου 1946, διεξήχθη η Διάσκεψη Ειρήνης του Παρισιού με σκοπό να διευθετήσει τις εκκρεμότητες μεταξύ των νικητών και των ηττημένων του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η Ελλάδα προσήλθε με τα αιτήματα προσαρτήσεως της Βορείου Ηπείρου, της Ανατολικής Ρωμυλίας και των Δωδεκανήσων και πολεμικών αποζημιώσεων ύψους 17,5 δις δολάρια σε τιμές του 1938. Από τις εδαφικές διεκδικήσεις ικανοποιήθηκε μόνο το αίτημα ενσωματώσεως των Δωδεκά-νησων. Η Ελλάδα έλαβε σε είδος αγαθά και εμπορεύματα 2,7 δις δο-λαρίων από τη Γερμανία, 105 εκατ. δολαρίων από την Ιταλία και 45 εκατ. δολαρίων από τη Βουλγαρία. Το 1960 η Κυβέρνηση της Δυτικής Γερμανίας μετά από συμφωνία με την Ελλάδα κατέβαλε 115 εκατομμύρια μάρκα για αποζημιώσεις θυμάτων των γερμανικών θηριωδιών. Το ζήτημα των πολε-μικών αποζημιώσεων διατηρείται μέχρι σήμερα και χρησιμοποιείται από τις πολιτικές δυνάμεις για ψηφοθηρία, αλλά είναι εντελώς απίθανο να λάβουμε κάτι επιπλέον. Πηγή: [Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, Συνδιά-σκεψη Ειρήνης του Παρισιού \(1946\)](#).

Η Αμερικανική Βοήθεια.

Το Φεβρουάριο του 1947, η Βρετανία ζήτησε επισήμως από τις ΗΠΑ να επωμισθούν την υποστήριξη της ελληνικής κυβερνήσεως. Οι ΗΠΑ

αντέδρασαν ακαριαία και ανέλαβαν κατά αποκλειστικότητα τη στήριξη της Ελλάδος, παρέχοντας βοήθεια με 3 τρόπους.

- i. **Το Δόγμα Τρούμαν.**
- ii. **Το Σχέδιο Μάρσαλ.**
- iii. **Το Πράξη Αμοιβαίας Ασφαλείας [MSA (Mutual Security Act)].**

Το Δόγμα Τρούμαν.

Την 12^η Μαρτίου 1947, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Χάρυ Τρούμαν (1884-1972)[\[9\]](#), εκφώνησε ενώπιον των δύο σωμάτων του αμερικανικού κογκρέσου (γερουσία και βουλή των αντιπροσώπων), μια βαρυσήμαντη ομιλία, που έμεινε στην ιστορία ως «Δόγμα Τρούμαν». Το δόγμα αφορούσε τα μέτρα που έπρεπε να ληφθούν, για να εμποδίσουν την επέκταση της σοβιετικής κυριαρχίας στη Ελλάδα και την Τουρκία, το οποίο διατύπωσε ως εξής: «Συνιστά στρατηγική επιλογή τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν νὰ ὑποστηρίξουν τοὺς ἐλεύθερους λαούς, ποὺ ἀντιστέκονται στὴν προ-σπάθεια ὑποδουλώσεώς τους, ἀπὸ ἔνοπλες μειονότητες ἢ ἀπὸ ἐξωτερικὲς πιέσεις». Το δόγμα κηρύχθηκε στην κορύφωση του πολέμου στη Ελλάδα για την καταστολή της κομμουνιστικής ανταρσίας. Ο Τρούμαν υποστήριξε πως αν η Ελλάδα και η Τουρκία δεν λάμβαναν έγκαιρα την βοήθεια που χρειάζονταν, θα έχαναν την ελευθερία και την εθνική τους ακεραιότητα. Η πολιτική αυτή κέρδισε την υποστήριξη των ρεπουμπλικάνων που ήλεγχαν το Κογκρέσο, και περιλάμβανε σε πρώτη φάση βοήθεια 400 εκατομμυρίων δολαρίων, αλλά όχι στρατιωτικές δυνάμεις.

**Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Χάρυ Τρούμαν.
Η Έναρξη του Ψυχρού Πολέμου**

Το «Δόγμα Τρούμαν» έθεσε το πολιτικό και ιδεολογικό πλαίσιο του ψυχρού πολέμου. Μετατόπισε την αμερικανική εξωτερική πολιτική προς

την Σοβιετική Ένωση, από την πολιτική του «κατευνασμού (appeasement)», στην πολιτική της «ανασχέσεως (containment)». Αποτέλεσμα της ίδιας πολιτικής υπήρξε το μνημειώδες πρόγραμμα ευρωπαϊκής ανασυγκροτήσεως, γνωστό ως «Σχέδιο Μάρσαλ» (1948) και η ίδρυση του ΝΑΤΟ (1949). Τα προβλήματα ήταν τόσο επείγοντα ώστε ξεπερνούσαν τις δυνατότητες του ΟΗΕ. Ο παγκόσμιος οργανισμός πέρασε έτσι σε δεύτερη μοίρα, ως κέντρο επιλύσεως συγκρούσεων. Μολονότι αφορούσε την Ελλάδα και την Τουρκία, το Δόγμα Τρούμαν συνεπαγόταν για τις ΗΠΑ υποχρεώσεις με πλανητική διάσταση. Το 1952, οι δύο χώρες έγιναν μέλη του ΝΑΤΟ. Στην ομιλία του ο Τρούμαν δεν κατονόμασε ως απειλή τη Σοβιετική Ένωση, αλλά χρησιμοποίησε τον όρο επεκτατικός κομμουνισμός. Έδωσε έτσι το θετικό μήνυμα για την προάσπιση της ελευθερίας και της δημοκρατίας, αφήνοντας περιθώρια συνεννοήσεως με τον Στάλιν.

Το Σχέδιο Μάρσαλ.

Την 3^η Απριλίου 1948, ο Τρούμαν υπέγραψε το «Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ανασυγκροτήσεως». Το πρόγραμμα έμεινε γνωστό στην ιστορία ως «Σχέδιο Μάρσαλ», από τον εμπνευστή του, Στρατηγό Τζώρτζ Μάρσαλ (1880-1959)[\[10\]](#), Υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ. Οι ΗΠΑ συνειδητοποίησαν ότι η ασφάλεια και η ευημερία της εξαρτιόντουσαν άμεσα από μία ελεύθερη και οικονομικά ισχυρή Ευρώπη, η οποία καθημαγμένη από τον πόλεμο αποτελούσε εύκολη λεία στον επεκτατισμό της ΕΣΣΔ. Το πρόγραμμα αποσκοπούσε στην οικονομική ανόρθωση των χωρών της Δυτικής Ευρώπης, δίνοντας βαρύτητα στην αύξηση της βιομηχανικής και γεωργικής παραγωγής τους, στην επίτευξη νομισματικής σταθερότητας και στην ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ τους. Η βοήθεια προσφέρθηκε στην ΕΣΣΔ και στα ελεγχόμενα απ' αυτή κράτη, την οποία όμως απέρριψε ο Στάλιν.

Ο Στρατηγός Τζώρτζ Μάρσαλ.

Τον Ιούνιο του 1947, ο Μάρσαλ στην ιστορική του ομιλία στο πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ επεσήμανε: «Η πολιτική μας δεν στρέφεται εναντίον οποιασδήποτε χώρας ή δόγματος, αλλά εναντίον της πείνας, της φτώχειας, την απελπισίας και του χάους. Σκοπός της θα πρέπει να είναι η αναβίωση μίας λειτουργούσας παγκοσμίου οικονομίας, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η ανάδυση των πολιτικών και κοινωνικών συνθηκών στις οποίες δύνανται να υπάρξουν ελεύθεροι οργανισμοί». Το τετραετούς διάρκειας πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας, ύψους 13 δισεκατομμυρίων δολαρίων, τα οποία αντιστοιχούσαν σε 190 σημερινά δισεκατομμύρια, χορηγήθηκε σε 17 δυτικοευρωπαϊκά κράτη κατά τη περίοδο 1947-1949. Την μεγαλύτερη βοήθεια έλαβε η Μεγάλη Βρετανία (3,2 δισ. δολ.), ενώ η Ελλάδα έλαβε 694 εκατ. δολάρια. Οι λοιπές χώρες εισέπραξαν τα χρήματα που φαίνονται στο πίνακα. Στην τελευταία γραμμή αναγράφονται τα ποσά σε σημερινή αγοραστική αξία. Το δολάριο του 1945 είχε αγοραστική αξία 17,4 φορές μεγαλύτερης της σημερινής, ενώ η στερλίνα 54,9. Πηγή: [Υπολογιστής Πληθωρισμού](#).

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΡΣΑΛ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

ΣΗΜΑΙ Α																
ΧΩΡΑ	ΗΝΩΜΕ- ΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	Δ. ΓΕΡΜΑ- ΝΙΑ	ΟΛΜΑΝ- ΔΙΑ	ΕΛΛΑΣ	ΑΥΣΤΡΙΑ	ΒΕΛΓΙΟ ΛΟΥΞΕ- ΒΟΥΡΓΟ	ΔΑΝΙΑ	ΝΟΡ- ΒΗΓΙΑ	ΤΟΥΡΚΙΑ	ΙΡΛΑ- ΝΔΙΑ	ΠΟΥΓΚΟ- ΣΛΑΒΙΑ	ΣΟΥΗΔΙΑ	ΠΟΡΤΟ- ΓΑΛΙΑ	ΙΣΛΑ- ΝΔΙΑ
1948 ΕΚΑΤ \$	3.297	2.706	1.506	1.389	1128	694	677	556	271	254	221	146	109	107	50	29
ΤΙΜΕΣ 2024 ΔΙΣ \$	57,3	46,8	26	24,1	19,6	12,1	11,7	9,1	4,7	4,4	3,8	2,5	1,8	1,7	0.870	0.5

Οι κύριοι τομείς κατανομής των πόρων της βοήθειας ήσαν :

- i. Αγροτικός Τομέας: 25%.
- ii. Μεταφορές και Επικοινωνίες: 25%
- iii. Στέγαση πληθυσμού: 15%.
- iv. Επενδύσεις στη μεταποιητική βιομηχανία και στα ορυχεία: 15%.
- v. Παραγωγή και δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας: 10% .

Η επαναλειτουργία της ελληνικής οικονομίας επιτεύχθηκε χάριν της αμερικανικής βοήθειας η οποία στήριξε 4 βασικές λειτουργίες της.

- i. Τη χρηματοδότηση των εισαγωγών καυσίμων, πρώτων υλών και ειδών πρώτης ανάγκης.
- ii. Την κάλυψη το δημοσίου ελλείματος του προϋπολογισμού.
- iii. Την εξασφάλιση αποθέματος χρυσών λιρών, οι οποίες συγκρατούσαν το πληθωρισμό.
- iv. Τη χρηματοδότησε του 33% των συνολικών επενδύσεων της χώρας.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Η Πράξη Αμοιβαίας Ασφαλείας [MSA (Mutual Security Act)].

Η συνέχιση παροχής οικονομικής βοήθειας μετά την εξάντληση των κονδυλίων που προβλέπονταν στο Σχέδιο Μάρσαλ, υλοποιήθηκε με την Πράξη Αμοιβαίας Ασφαλείας [MSA (Mutual Security Act), χάριν της οποίας συνεχίσθηκε η στήριξη της ελληνικής οικονομίας μέχρι το 1953, όπως φαίνεται αναλυτικά στο πίνακα. Πηγή: Χρυσάφης Ιορδάνογλου, Η Ελληνική Οικονομία μετά το 1950, Τράπεζα της Ελλάδος (Κέντρο Έρευνας και Τεκμηρίωσης), Αθήνα 2020.

Από την χορηγηθείσα βοήθεια στην Ευρώπη επεστράφη στις ΗΠΑ το 5%. Οι οικονομίες της Ευρώπης ήσαν σε χαώδη κατάσταση μη διαθέτουσες κεφάλαια για την οικονομική ανασυγκρότησή τους. Από την λήξη του πολέμου και μέχρι την έναρξη του Σχεδίου, οι ΗΠΑ είχαν ήδη προσφέρει 11 δισ. δολ. βοήθεια στην Ευρώπη. Δια την διαχείριση της βοήθειας δημιουργήθηκε η «Οργανισμός Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας (ΟΕΟΣ) (Organisation for European Economic Cooperation-OEEC)», ο οποίος υπήρξε πρόδρομος του «Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α)». Το 1953, ο Μάρσαλ έλαβε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης. Το Σχέδιο Μάρσαλ δεν μπόρεσε να αναστήσει το προπολεμικό

μεγαλείο της γηραιάς ηπείρου, εμπόδισε όμως την σκιά του Κρεμλίνου να σκοτεινιάσει ολόκληρη την Ευρώπη.

Πίνακας 1.2.

Αμερικανική βοήθεια προς την Ελλάδα, ανά οικονομικό έτος, 1947-55

(σε εκατ. δολάρια, τρέχουσες τιμές)

	1947-48	48-49	49-50	50-51	51-52	52-53	53-54	54-55	47-53
Δόγμα Truman	112,6	6,5	-	-	-	-	-	-	119,1
Σχέδιο Marshall και MSA ²	50,0	223,9	285,7	284,0	179,6	81,2	21,9	34,1	1.104,4
Σύνολο αμερικανικής οικον. βοήθειας (εγκριθείσα)	162,6	230,4	285,7	284,0	179,6	81,2	21,9	34,1	1.223,5
Δόγμα Truman	87,7	31,4	-	-	-	-	-	-	119,1
Σχέδιο Marshall και MSA ²	-	143,2	281,7	266,1	202,7	114,3	57,0	57,9	1.008,0
Σύνολο αμερικανικής οικον. βοήθειας (αναλωθείσα)	87,7	174,6	281,7	266,1	202,7	114,3	57,0	57,9	1.127,1
Λοιπή βοήθεια και δάνεια ³	72,1	13,5	2,8	1,0	1,5	-	0,5	14,0	90,9
Στρατιωτική βοήθεια	183,8	147,5	131,5	150,7	59,3	121,3	95,2	74,5	794,1
Επανορθώσεις	-	5,7	24,9	32,9	28,2	11,9	7,1	4,8	103,6
Σύνολα αναλωθείσας βοήθειας και ποσοστά % του ΑΕΠ⁴									
Οικονομική βοήθεια: Truman, Marshall και MSA ²	87,7	174,6	281,7	266,1	202,7	114,3	57,0	57,9	1.127,1
ως % του ΑΕΠ	4,5%	10,8%	16,7%	14,5%	9,9%	5,4%	3,5%	3,0%	10,2%
Οικονομική βοήθεια πλέον λοιπής και επανορθώσεων	159,8	193,8	309,4	300	232,4	126,2	64,6	76,7	1.321,6
ως % του ΑΕΠ	8,3%	12,0%	18,4%	16,3%	11,3%	6%	4,0%	4,0%	11,8%
Οικονομική και στρατιωτική βοήθεια	343,6	341,3	440,9	450,7	291,7	247,5	159,8	151,2	2.115,7
ως % του ΑΕΠ	17,8%	21,1%	26,2%	24,5%	14,2%	11,7%	9,8%	7,8%	18,5%

Πηγές: Κακριδής (αδημοσίετο), Πίνακες 2.Π1, 4.1., 4.2. και Διάγραμμα 4.4. Καραβίας (1964), Πίναξ III και IV, σελ. 10 και 11.

Σημειώσεις: 1. Το οικονομικό έτος 1947-1948 διήρκεσε 15 μήνες (Απρίλιος 1947-Ιουνιος 1948).

2. MSA: είναι το Πρόγραμμα Αμοιβαίας Ασφάλειας που εφαρμόστηκε μετά τη λήξη του Σχεδίου Marshall.

3. Περιλαμβάνει τη μετα-Ουνρική (post-UNRRA) βοήθεια, πόρους που συγκεντρώνονταν από αμερικανικές φιλανθρωπικές οργανώσεις, канаδική βοήθεια, δάνεια πλεονάζοντος συμμαχικού υλικού και το δάνειο της αμερικανικής Τράπεζας Εξαγωγών-Εισαγωγών (Ex-Im Bank).

4. Τα ποσοστά ως προς το ΑΕΠ βασίζονται στους υπολογισμούς του Α. Κακριδή, οι οποίοι ανάγουν την αξία της βοήθειας σε δραχμές βάσει των ισοτιμιών της ελεύθερης αγοράς. Τον ευχαριστώ θερμά για την καλοσύνη του να μου επιτρέψει να χρησιμοποιήσω τους υπολογισμούς του.

Η συνολική αμερικανική βοήθεια που χορηγήθηκε στην Ελλάδα (ΟΥΝΡΑ, Δόγμα Τρούμαν, Σχέδιο Μάρσαλ, Πρόγραμμα Αμοιβαίας Ασφάλειας) από το 1947 έως το 1955, υπήρξε μεγαλύτερη βοήθεια που δόθηκε από τις ΗΠΑ, σε κράτος αναλογικά με τον πληθυσμό του και ξεπέρασε το

σύνολο των δανείων που είχε συνάψει το Ελληνικό Κράτος από την ίδρυσή του, αντιστοιχούσα στο 30% του ΑΕΠ.

Η ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ 1947 ΕΩΣ ΤΟ 1955

(Σε Εκατομμύρια Δολάρια)

	ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1947-1955	ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ
ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ ΒΟΗΘΕΙΑ	Δόγμα Τρούμαν	119,1	
	Σχέδιο Μάρσαλ & MSA (Mutual Security Act)	1.104,4	
ΣΥΝΟΛΟ		1.223,5	
ΑΝΑΛΩΘΕΙΣΑ ΒΟΗΘΕΙΑ	Δόγμα Τρούμαν	119,1	
	Σχέδιο Μάρσαλ & MSA (Πράξη Αμοιβαίας Ασφάλειας)	1008,0	
ΣΥΝΟΛΟ		1.127,1	10,2 %
ΟΥΝΡΑ (UNRRA)		90,9	0,8%
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΛΕΟΝ ΜΑΡΣΑΛ ΚΑΙ ΤΡΟΥΜΑΝ		1321,6	11,8%
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ		794,1	6,7%
ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΕΙΣ		103,6	0,9%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		3.437,3	30,4%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Οι ΗΠΑ προκειμένου να εξασφαλίσουν την δίκαιη κατανομή της βοήθειας, αλλά και την αποφυγή καταχρήσεων και υπεξαιρέσεων τοποθέτησαν πληθώρα ελεγκτών στις υπηρεσίες του δημοσίου, οι οποίοι επί της ουσίας παρέμβαιναν στην λειτουργία του κράτους. Από την πλευρά της κάθε επαγγελματική ομάδα προσπαθούσε να καρπωθεί, όσον το δυνατόν τα περισσότερα. Χαρακτηριστικό του κλίματος που επικρατούσε είναι η αναφορά του Ιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης προς την Αμερικανική αποστολή για την έγκριση οικονομικής ενισχύσεως των μελών της, λόγω της απώλειας εισοδήματος, μετά την αθρόα διανομή των φαρμάκων της αμερικανικής βοήθειας. Δυστυχώς Ελληνική κυβέρνησή συμφώνησε για την ικανοποίηση του αιτήματος και μετέθετε την ευθύνη στους Αμερικάνους. [\[11\]](#) Την 20^η Ιουνίου 1947, υπογράφηκε συμφωνία για τη δημιουργία της Κοινής Συμβουλευτικής Ομάδος των ΗΠΑ στην Ελλάδα με το ακρωνύμιο JUSMAGG [(Joint Military Advisory Group Greece)]. Η JUSMAGG λειτούργησε μέχρι το 1997, με προσωπικό που έφτασε τα 595 άτομα κατά τη κορύφωση του ψυχρού πολέμου. Στο διάστημα αυτό, συνέβαλε αποφασιστικά στη διοχέτευση άνω των 6 δισεκατομμυρίων δολαρίων στα πλαίσια συνεχίσεως της αρωγής του Σχεδίου Μάρσαλ,

καθιστώντας την Ελλάδα το μεγαλύτερο αποδέκτη βοήθειας της μεταπολεμικής Ευρώπης. Το Μάρτιο του 1988 η JUSMAGG μετονομάστηκε σε Γραφείο Αμυντικής Συνεργασίας ODC (Office of Defense Cooperation). Πηγή: Αμερικανική Πρεσβεία στην Ελλάδα. ([USA EMBASSY GREECE](#))

Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα.

Αμέσως μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, η καθημαγμένη από το πόλεμο Ευρώπη επιδόθηκε στο τιτάνιο έργο της ανασυγκροτήσεως βοηθούμενη κυρίως από τις ΗΠΑ. Το ίδιο προσπάθησε να επιτύχει και η χώρα μας, με την ειδοποιό διαφορά ότι για 40 ημέρες από τις 4 Δεκεμβρίου του 1944, (βλέπε σχετικό άρθρο: [Τα Δεκεμβριανά, Αθήνα 1944](#)) και από την 1^η Απριλίου του 1946 έως τις 15 Αυγούστου του 1949, οι πιστές στις δημοκρατικά εκλεγμένες κυβερνήσεις[12] στρατιωτικές δυνάμεις αντιμετώπισαν σε μια μέχρι τελικής εξοντώσεως πολεμική σύγκρουση τα ένοπλα τμήματα του ΚΚΕ, που απέβλεπε στην δια της βίας κατάληψη της εξουσίας (βλέπε σχετικό άρθρο: [Η Τελευταία Μάχη \(Γράμμος, 24-30 Αυγ 1949\)](#)). Υπό τις συνθήκες αυτές παρατείνονταν η κατάσταση χάους, καταστρέφοντας κάθε ελπίδα ανακάμψεως της Ελλάδος.

Η πατρίδα μας χρησιμοποίησε μεγάλο μέρος της βοήθειας σε πολεμικές δαπάνες, για την καταστολή της κομμουνιστικής ανταρσίας και την αποκατάσταση των ζημιών που προκάλεσαν. Χωρίς την αμερικανική βοήθεια το ΚΚΕ θα καταλάμβανε την εξουσία και θα είχαμε μετατραπεί σε δορυφόρο της ΕΣΣΔ. Αυτή υπήρξε η γενεσιουργός αιτία του αντιαμερικανικού πνεύματος το οποίο δημιούργησε η αριστερά και δυστυχώς διατηρείται σε βάρος των συμφερόντων της χώρας μας μέχρι σήμερα.

Η Ελλάδα ήταν η μόνη χώρα που το 94% της βοήθειας των 3,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων που έλαβε από της ΗΠΑ, ως το τέλος του 1952, της χαρίστηκε. Το άγαλμα του Τρούμαν τοποθετήθηκε στη γωνία των οδών Βασιλέως Κωνσταντίνου και Βασιλέως Γεωργίου το 1963, προσφορά της οργανώσεως ΑΧΕΠΑ[13], των Ελλήνων της Αμερικής. Το άγαλμα μέχρι τώρα έχει γκρεμιστεί τρεις φορές από τους υποστηρικτές εκείνων που ο Τρούμαν τους στερήσει την δυνατότητα να καταλάβουν την εξουσία δια της βίας.

Η χώρα μας ιστορικά είχε πάντοτε τις ευκαιρίες της, τις οποίες όμως δεν αξιοποίησε. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η σύγκριση της πορείας μας με τη Νότιο Κορέα η πολεμική δοκιμασία της οποίας έληξε το 1953 και οδήγησε στη διχοτόμηση της χώρας. Τα έχει καταφέρει όμως πολύ καλύτερα, χωρίς να τύχει του μεγέθους της βοήθειας που λάβαμε εμείς.

ΧΩΡΑ	ΕΛΛΑΔΑ 	ΝΟΤΙΟΣ ΚΟΡΕΑ
ΕΚΤΑΣΗ	132.000 χλμ ²	102.284 χλμ ²
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 1950	7.310.000	15.000.000
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2024	10.427.000	51.571.000
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΧΥ	32 ^η	5 ^η
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΙΣΧΥ	42 ^η	13 ^η
ΑΕΠ	273 δις \$	1,934 δις \$
ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ	20.571 \$	36.000 \$
ΜΕΣΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	17.000 \$	37.000 \$
ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ	192% ΤΟΥ ΑΕΠ	57,5 % του ΑΕΠ
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	102 εκ \$	802 εκ. δολ.

Το 1949 το Συμβούλιο της Ευρώπης ανακοίνωσε ότι: «Η υλική βοήθεια και η ήθικη ενθάρρυνση που παρείχε τό Σχέδιο Μάρσαλ, δημιούργησαν τούς όρους υπό τούς οποίους για πρώτη φορά, η ένοποίησης τής Εύρώπης έγινε μιά πρακτική δυνατότητα». Η Ελλάδα από την ένταξή της το 1981 ως δωδέκατο μέλος στην ΕΟΚ (Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα) [\[14\]](#), έχει λάβει μέχρι σήμερα 162 δισεκατομμύρια Ευρώ, σε σημερινές τιμές, εκ των οποίων τα 83,7 διατέθηκαν στον αγροτικό τομέα. Πάρα τη τεράστια βοήθεια βρίσκεται σήμερα στην προτελευταία θέση από πλευρά μεγέθους ΑΕΠ στην ΕΕ και τυγχάνει ουραγός και σε άλλους τομείς. Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης (1851-1912) στο μυθιστόρημά του «Βαρδιάνος στα Σπόρκα (φύλακας πλοίων που τελούσαν σε καραντίνα λόγω λοιμώδους νοσήματος)» έγραψε: «Θα έλεγε τς, ότι ή χῶρα ήλευθρώθη επίτηδες, διά νά αποδειχθῆ, ότι δεν ἦτο ικανή πρὸς αὐτοδιοίκησιν». Δεν αρκεί να λες ότι είσαι ικανός και έξυπνος, αλλά θα πρέπει να το αποδεικνύεις

επίσης. Εάν ήμασταν θα δημιουργήσαμε στην Ελλάδα το περιβάλλον των χωρών στις οποίες ξενιτεύονται και διαπρέπουν οι πατριώτες μας, που δεν συμβιβάζονται με την επικρατούσα στην πατρίδα μας κατάσταση. Βολευόμαστε να πιστεύουμε ότι μας παγίδευσαν, μας παρέσυραν και μας κορόιδεψαν οι ξένοι, λες και είμαστε αθώοι και απονήρευτοι σαν αγνές παρθένες. Η ανικανότητα είναι αποτέλεσμα περιορισμένης νοημοσύνης, άγνοιας, ημιμάθειας, αδιαφορίας, απάθειας, τεμπελιάς ή συνδυασμός ενός, περισσοτέρων ή και όλων των μειονεκτημάτων μας. Στα διακόσια χρόνια του ελευθέρου βίου δείχνουμε ότι δεν διαθέτουμε τις δυνάμεις να απαλλαγούμε από τα ελαττώματά μας, να τιθαसेύσουμε τα πάθη μας και να διαλύσουμε στερεότυπα που έχουν στοιχειώσει την σκέψη μας και μας έχουν δημιουργήσει μία αυτοκαταστροφική νοοτροπία. Μεγάλη ευθύνη φέρει η οικογένεια, το σχολείο και ο περίγυρος που μας ενέπνευσαν να υποχωρούμε στις δυσκολίες, να αποφεύγουμε τη προσπάθεια, να φοβόμαστε τον ανταγωνισμό, να δαιμονοποιούμε την αξιολόγηση, συνεχώς διεκδικούντες και σπανίως προσφέροντες.

**Αντιστράτηγος ε.α. Ιωάννης Κρασσάς.
Ιούνιος 2024.**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

- **Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Ηλίου**, Τόμος ΕΛΛΑΣ, Αθήνα 1948.
- **ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ**, ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε, Αθήνα 1977.
- Σόλων Γρηγοριάδης, **Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας 1941-1974**, Τόμος 3^{ος} ΚΑΙ 4^{ος}, Εκδόσεις Καπόπουλος 1973.
- Τάκης Λαζαρίδης, **Απλά Μαθήματα Ιστορίας**, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 1998.
- Πρακτικά Βρετανικής Βουλής τόμος 434, συζήτηση Παρασκευή 14 Μαρτίου 1947, (Assistance to Greece, Volume 434, debated on Friday 14 March 1947).
- Jonathan Fenby, **Συμμαχία Ρούσβελτ-Στάλιν-Τσώρτσιλ**, ΓΚΟΒΟΣΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε, Αθήνα 2011.

- Χρυσάφης Ιορδάνογλου, **Η Ελληνική Οικονομία μετά το 1950**, Τράπεζα της Ελλάδος (Κέντρο Έρευνας και Τεκμηρίωσης), Αθήνα 2020.
- Σπύρος Ρεπούσης, **Το Δημόσιο Χρέος της Ελλάδας**, Εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 2016.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

[1] Υπολογισμός Πληθωρισμού, [Υπολογιστής Πληθωρισμού](#).

[2] Βοήθεια προς την Ελλάδα, Πρακτικά Βρετανικής Βουλής τόμος 434, συζήτηση Παρασκευή 14 Μαρτίου 1947, (Assistance to Greece, Volume 434, debated on Friday 14 March 1947) [Πρακτικά Βρετανικού Κοινοβουλίου](#).

[3] Μέχρι το Φεβρουάριο του 1946, η ΒΕΜ αποτελούνταν από έξι τμήματα: Συνεταιριστικό Κίνημα, Εφοδιασμός και Διανομή, Εργασία, Μεταφορές, Χρηματοδότηση και Βιομηχανία. Με μικρές τροποποιήσεις, αυτή η βασική δομή παρέμεινε σε ισχύ μέχρι τον τερματισμό των δραστηριοτήτων της, στην οποία πάτησαν οι ΗΠΑ, όταν ανέλαβαν την στήριξη της Ελλάδος.

[4] Βοήθεια προς την Ελλάδα, Πρακτικά Βρετανικής Βουλής τόμος 434, συζήτηση Παρασκευή 14 Μαρτίου 1947, (Assistance to Greece, Volume 434, debated on Friday 14 March 1947) [Πρακτικά Βρετανικού Κοινοβουλίου](#).

[5] Ο ΕΛΑΣ (Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός) υπήρξε ο στρατιωτικός βραχίονας του ΕΑΜ, ο οποίος ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1942 μετά από απόφαση της ηγεσίας του. Αρχηγός του ΕΛΑΣ ανέλαβε ο Στέφανος Σαράφης (1890-1957), απότακτος συνταγματάρχης του κινήματος του 1935. Το 1942, ο Σαράφης ίδρυσε την αντιστασιακή οργάνωση 3Α (Αγών, Ανόρθωση, Ανεξαρτησία) η οποία διαλύθηκε από τον ΕΛΑΣ και ο ίδιος τέθηκε υπό κράτηση. Πριν την προσχώρησή του στον ΕΛΑΣ διαπομπεύτηκε στα χωριά της Ευρυτανίας. Ο κεντρικός πολιτικός Γεώργιος Καρτάλης (1908-1957) στο συνέδριο του Λιβάνου τον κατηγόρησε ότι αναγορεύτηκε σε αρχηγό του ΕΛΑΣ δια εμπτυσμού.

[6] Την 27^η Σεπτεμβρίου 1941, ιδρύθηκε στην υπόδουλη Αθήνα το ΕΑΜ (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο). Την ιδρυτική διακήρυξη υπέγραψαν ο Ελευθέριος Αποστόλου (1903-1981) από το ΚΚΕ, ο Χρήστος Χωμενίδης (1901-1944) από το Σοσιαλιστικό Κόμμα Ελλάδος, ο Ηλίας Τσιριμώκος (1907-1968) από την Ένωση Λαϊκής Δημοκρατίας και ο Απόστο-

λος Βογιατζής από το Αγροτικό Κόμμα Ελλάδος (Υπουργός εργασίας στη κυβέρνηση Γεωργίου Παπαδοπούλου 1968-1970). Η ίδρυση του ΕΑΜ οφείλονταν σε πρωτοβουλία του ΚΚΕ το οποίο έλαβε 6% στις εκλογές του Ιανουαρίου του 1936, ενώ τα υπόλοιπα κόμματα δεν ξεπέρασαν το 1%. Έθετε ως πρώτο σκοπό της ιδρύσεώς του: «Την απελευθέρωση του έθνους από τον ξένο ζυγό και την απόκτηση πλήρους ανεξαρτησίας της χώρας». Αμέσως μετά διακήρυττε την διενέργεια εκλογών, προκειμένου ο ελληνικός λαός να αποφασίσει για τον τρόπο διακυβερνήσεώς του. Το ΕΑΜ απευθύνθηκε στο πατριωτικό συναίσθημα των Ελλήνων, χωρίς να προβάλλει την ιδεολογία του ΚΚΕ και την συμμετοχή του στην ίδρυση. Υπήρξε η μεγαλύτερη σε αριθμό ανδρών και με επιρροή στις περισσότερες περιοχές της Ελλάδος αντιστασιακή οργάνωση.

[7] Ο ΕΔΕΣ (Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Σύνδεσμος) ιδρύθηκε την 9^η Σεπ 1941, από τους απόστρατους Συνταγματάρχες Ναπολέοντα Ζέρβα (1891-1957) και Λεωνίδα Σπάη (1892-1980) και τον δικηγόρο Ηλία Σταματελόπουλο. Ο Ζέρβας ανακήρυξε ερήμην ως αρχηγό τον Αντιστράτηγο ε.α. Νικόλαο Πλαστήρα (1883-1953), θέλοντας να δείξει τον αντιμοναρχικό χαρακτήρα της οργανώσεως και την βενιζελική του ταυτότητα. Το καταστατικό της οργανώσεως έθετε ως στόχο «Να εγκαθιδρύσει εις την Ελλάδα δημοκρατικό πολίτευμα σοσιαλιστικής μορφής, οιανδήποτε και αν είναι η έκβαση του πολέμου», την κατάργηση της βασιλείας, την τιμωρία των μεταξικών και την εκκαθάριση του κρατικού μηχανισμού από όποιον «δεν θα έχει αποδεδειγμένως εθνική δημοκρατική σοσιαλιστική συνείδηση». Στην συνέχεια η στελέχωσή του με πολλούς αξιωματικούς που δεν επιθυμούσαν την επικράτηση του ΚΚΕ, σε συνδυασμό με την ένοπλη σύγκρουση με το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, ο πολιτικός προσανατολισμός στράφηκε προς τα δεξιά και προς τον Βασιλέα.

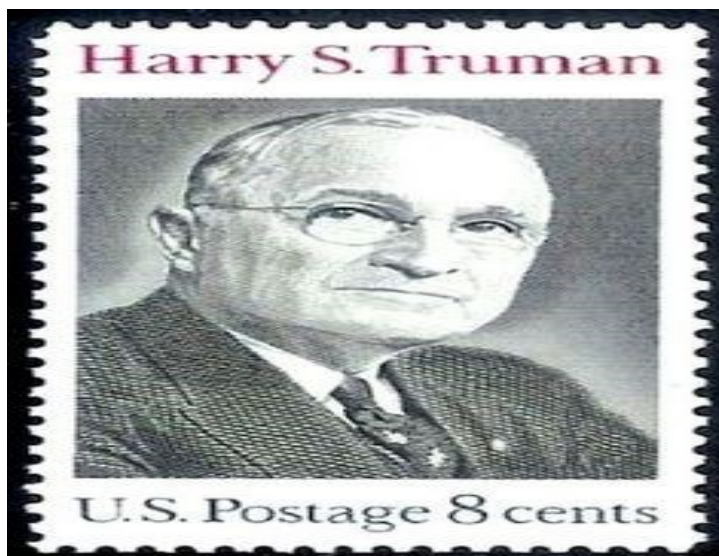
[8] Ο Κυριάκος Βαρβαρέσος γεννήθηκε στην Αθήνα, αλλά καταγόταν από τα Βάτικα (σημερινή Νεάπολη) της Λακωνίας. Σπούδασε νομικά στο ΕΚΠΑ και οικονομικά στα πανεπιστήμια του Μονάχου και Βερολίνου. Το 1924 εκλέχθηκε τακτικός καθηγητής στην έδρα Πολιτικής οικονομίας της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Το 1932 ανέλαβε το Υπουργείο Οικονομίας στη Κυβέρνηση Ελ. Βενιζέλου. Το 1933 διορίσθηκε Υποδιοικητής και το 1939 Διοικητής της Τραπεζής της Ελλάδος. Το 1936 εξελέγη μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Ως διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, συμμετείχε σε όλες τις διαπραγματεύσεις για την οικονομική ενίσχυση της Ελλάδας καθώς και στην ίδρυση της Διεθνούς Τράπεζας. Από τη θέση του αντιπροέδρου της

κυβερνήσεως προσπάθησε να επιβάλει πρόγραμμα σταθεροποίησης, το οποίο όμως κατέληξε σε αποτυχία με αποτέλεσμα να παραιτηθεί. Το 1952 υπέβαλε έκθεση στην κυβέρνηση, ύστερα από πρόταση αυτής, προκειμένου να λυθεί το οικονομικό πρόβλημα της χώρας, χωρίς όμως τελικά να γίνει δεκτή. Το 1957, απεβίωσε στην Ουάσιγκτον.

Ο Κυριάκος Βαρβαρέσος.

[9] Ο Χάρυ Σ. Τρούμαν [1884-1972 (Harry S. Truman)] υπήρξε ο 33^{ος} Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, από το 1945 έως το 1953. Υπηρέτησε επίσης ως 34ος Αντιπρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, από τον Ιανουάριο έως τον Απρίλιο του 1945, υπό τον πρόεδρο Φραγκλίνο Ρούζβελτ.

Ο Χάρυ Σ. Τρούμαν.

[10] Ο Τζώρτζ Μάρσαλ [1880-1959 (George C. Marshall)], αποφοίτησε το 1901 από τη Στρατιωτική Ακαδημία του Λέξινγκτον (Lexington). Κατά το Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο υπηρέτησε ως Επιτελάρχης στη 1^η Μεραρχία Πεζικού. Με την έναρξη του Β΄ ΠΠ (1^η Σεπτεμβρίου 1939), τοποθετήθηκε στη θέση του Αρχηγού του Αμερικανικού Στρατού, η δύναμη του οποίου αυξήθηκε από τους 200.000 στα 8.300.000 μέχρι το τέλος του πολέμου. Από το 1945 έως το 1947 διετέλεσε Υπουργός Εξωτερικών. Το 1950 σε ηλικία 70 χρονών ανέλαβε τα καθήκοντα του Υπουργού Εθνικής Αμύνης, θέση στην οποία παρέμεινε μέχρι τη λήξη του Πολέμου της Κορέας (Ιούλιος 1953). Ενταφιάσθηκε στο Στρατιωτικό Κοιμητήριο του Άρλινγκτον (Arlington National Cemetery) στη πολιτεία της Βιρτζίνιας.

Ο Τζώρτζ Μάρσαλ.

[11] Εφημερίδα "Καθημερινή" της 17^{ης} Ιουνίου 2007. Συνέντευξη στον Αθανάσιο Έλλης, [«Το Σχέδιο Μάρσαλ άλλαξε την Ελλάδα»](#).

Πρός τόν διευθυντή τής Αμερικανικής Αποστολής στή Θεσσαλονίκη.

Ἡ Ἐνωση ἰατρῶν Θεσσαλονίκης ἔχει τήν τιμή νά σᾶς γνωστοποιήσει τά κάτωθι:

Στην Ἑλλάδα ὅπως καί στήν Ἀμερική, ὅποτε οἱ ἀνθρώπινες ἀνακαλύψεις καί ἡ βιομηχανή πρόοδος τείνουν νά πλήττουν μία συγκεκριμένη ομάδα, ἡ πολιτεία ἔχει τήν ὑποχρέωση νά ἀποζημιώνει τούς ἐπαγγελματίες πού πλήττονται ἀπό τήν πρόοδο. Καθώς κατά τήν μεταπολεμική περίοδο ἡ πενικιλίνη ἔχει ἐξαφανίσει τὰ ἀφροδίσια νοσήματα, πρὸς ὄφελος τῆς κοινωνίας καί τῆς πολιτείας, ἀλλά ἔχει προκαλέσει ζημιὰ στους γιατρούς πού ἀσχολοῦνται με τὸ θέμα, ζητήσαμε ἀπὸ τὸ κράτος νά χρεώνει κάθε χάπι ἀντιβιοτικοῦ μὲ ἐπιπλέον 200 δραχμές με τίς νά ἀποζημιώνει αὐτούς πού ἔχουν πληγεῖ. **Το κράτος συμφωνεῖ ἐπὶ τῆς**

άρχῃς να ικανοποιήσει τό αίημά μας, αλλά υποστηρίζει ότι ἡ Ἀμερικανική ἀποστολή δέν τό ἐπιτρέπει. Γι' αὐτό θα θέλαμε να σᾶς παρακαλέσουμε νά προβεῖτε στά ἀπαραίτητα βήματα γιά τήν θετική ἐπίλυση τοῦ ζητήματος.

[12] Το ΚΚΕ δεν συμμετείχε στις εκλογές της 31 Μαρτίου 1946. Την ημέρα των εκλογών ἔνοπλο τμήμα ανταρτῶν ἐπιτέθηκε σε δυνάμεις της Χωροφυλακῆς και του στρατοῦ στο Λιτόχωρο Πιερίας. Οι κυβερνήσεις μέχρι το 1950 ἦσαν κυβερνήσεις συνεργασίας.

[13] Η ΑΧΕΠΑ: ΑΗΕΡΑ (American Hellenic Educational and Progressive Association) είναι μια ομογενειακή οργάνωση αφοσιωμένη στο να προάγει ελληνικά θέματα σε ολόκληρο τον κόσμο. Ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 1922 στην Ατλάντα, πρωτεύουσα της Πολιτείας Τζόρτζια των ΗΠΑ, με σκοπό τον αγώνα για την ενσωμάτωση των Ελλήνων στην αμερικανική κοινωνία και την υπεράσπιση των πολιτικών τους δικαιωμάτων. Η οργάνωση, διαθέτει περισσότερα από 400 παραρτήματα στις ΗΠΑ, στον Καναδά, στην Ευρώπη και στην Αυστραλία, με περισσότερα από 250.000 μέλη και μεταξύ αυτών τρεις πρώην Προέδρους των ΗΠΑ, Ρούσβελτ, Τρούμαν και Φόρντ. Η οργάνωση έχει συνεισφέρει με πολυάριθμες δωρεές στη χρηματοδότηση ιατρικών και άλλων ερευνών στις Η.Π.Α. και την Ελλάδα, όπως το Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ καθώς και σε προγράμματα μαθητικών υποτροφιών.

[14] Την 28 Ιουνίου 1978 διεξάχθηκε ονομαστική και φανερό ψηφοφορία για την επικύρωση της συνθήκης προσχώρησης της Ελλάδας στην ΕΟΚ (Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα). Υπέρ της εντάξεως ψήφισαν 191 βουλευτές (175 ΝΔ, 4 ΚΟΔΗΣΟ, 4 Εθνική Παράταξη, 2 ΕΔΗΚ, 1 Συμμαχία

Αριστερών και Προοδευτικών Δυνάμεων, 5 Ανεξάρτητοι Βουλευτές). «Παρών» ψήφισαν ο αρχηγός της ΕΔΗΚ, Ιωάννης Ζίγδης, και οι βουλευτές του κόμματός του Νικήτας Βενιζέλος και Κώστας Μπαντουβάς. Το καταψήφισαν ο Λεωνίδας Κύρκος και Στέλιος Παπαθεμελής. Από την ψηφοφορία αποχώρησαν το ΠΑΣΟΚ (93 βουλευτές) και το ΚΚΕ (11 βουλευτές).

ΤΕΛΟΣ.

Πηγή : <https://www.istorikadromena.gr/>